

MTÜ Jaagupi Sadam
sadam@jaagupi.eu

ei 31.08.2026 *

Meie 14.09.2026 nr 13-3/2767-8

Vastus 31.08.26 pöördumisele

Kinnitame Teie 31.08.2026 kirjaliku seisukoha kättesaamist. Võtame teadmiseks, et käesolevas pöördumises ei taotleta kogu riigi eriplaneeringu menetluse peatamist ega Jaagupi sadama üleandmist, vaid palutakse seisukoht kanda 31.08.2026 avaliku arutelu protokollis ning vastata kolmele konkreetsele küsimusele.

Teie 26.07.2026 arvamus ja selles esitatud küsimused on menetlusmaterjalides kajastatud ning neile on antud seisukohad 07.08.2026 avaldatud koostöö ja kooskõlastuste tabelis. Käesolev vastus täpsustab neid seisukohti 31.08.2026 kirjas tõstatatud küsimustes.

Lühivastused Teie kolmele küsimusele

1.	Jah. Planeeringu koostamise korraldaja käsitleb koostöötabeli kirjes 23 esitatud seisukohti, mis edastati Teile koos 18.08.2026 kirjaga nr 13-3/2767-3, PlanS § 38 lg 8 kohase põhjendatud seisukohana Teie 26.07.2026 arvamuse kohta. Käesolev vastus täpsustab seda seisukohta.
2.	Praeguses menetlusetapis ei ole võimalik nimetada nime ja registrikoodiga ühte isikut, kellele oleks juba riigi eriplaneeringu alusel kohustus hüvitada rannakalurile Jaagupi maaletulekust tulenev püügikoha kaotus. Kehtiv keskkonnatasude seaduse erihüvitis käsitleb tuuleelektrijaamast põhjustatud kalasaagi vähenemist, mitte eksportkaablist põhjustatud kahju. Konkreetse muu kahjunõude vastutav isik ja õiguslik alus saavad selguda üksnes konkreetse tegevuse, loa, kahju ja selle põhjustaja alusel.
3.	Käesolevat kirjavahetust ei loeta 31.08.2026 toimunud avaliku arutelu osaks, kuna seda ei esitatud avalikul arutelul. Küll on käesolev kirjavahetus Liivi lahe elektriühenduse riigi eriplaneeringu menetluse osa.

1. Koostöötabel kui PlanS § 38 lg 8 kohane põhjendatud seisukoht

Planeerimisseaduse § 38 lg 8 kohaselt teatab riigi eriplaneeringu koostamise korraldaja avaliku väljapaneku ajal kirjalikult arvamusi esitanud isikutele oma põhjendatud seisukoha arvamuste kohta ning avaliku arutelu aja ja koha 30 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist. Seadus ei sätesta, et põhjendatud seisukoht peab olema vormistatud iga arvamuse esitaja kohta eraldi dokumendina või et seda ei võiks esitada koostöötabelis.

Avalik väljapanek lõppes 26.07.2026. Seetõttu on asjaolu, et koostöötabel avaldati 07.08.2026 ehk pärast avaliku väljapaneku lõppu, kooskõlas § 38 lg 8 menetlusloogikaga: põhjendatud seisukoht esitataksegi pärast avaliku väljapaneku lõppu. Teie 26.07.2026 arvamus on

koostöotabelis kajastatud punktide kaupa ning iga küsimuse või teemagrupi juures on toodud planeeringu koostamise korraldaja seisukoht.

Asjaolu, et osa vastuseid selgitab küsimuse kuulumist meretuulepargi hoonestusloa, hilisema projekteerimise, loamenetluse või muu asutuse pädevusse, ei tähenda iseenesest arvamuse kaalumata jätmist. Sellise vastuse sisuks on piiritlemine, millises ulatuses on tõstatatud asjaolu käesoleva elektriühenduse asukohavaliku tegemisel asjakohane ja millises menetluses saab seda sisuliselt otsustada. Samal ajal on elektriühenduse ja meretuulepargi võimalikku kumulatiivset mõju KSH-s hinnatud nendes mõjuvaldkondades, kus selleks on olnud piisav teave.

Teie 31.08.2026 kirjas viidatud PlanS § 44 lg 6 ei ole Teie 26.07.2026 arvamusele vastamise õiguslik alus. Samuti ei kujuta Teie konkreetsele seisukohale punkt-punkti haaval vastuse esitamine mistahes kujul (sh koostöotabelis) endast koondvastust PlanS § 44 lg 6 tähenduses. Viimane tähendaks mitmele isikule ühise vastuse andmist, koondades seejuures erinevaid ettepanekuid, neile ükshaaval vastamata. Käesolevas menetlusetapis tuleneb arvamusele põhjendatud seisukoha teatamise kohustus PlanS § 38 lg-st 8 ning avalikul arutelul arvamuste ja korraldaja seisukohtade tutvustamise kohustus PlanS § 39 lg-st 3.

2. Häädemeeste Vallavalitsuse 22.07.2026 korraldus nr 280

Teie kirjas on Häädemeeste Vallavalitsuse seisukohta kirjeldatud laiemalt, kui see korralduse tekstist tuleneb. Korralduse nr 280 punkt 2.1 puudutab Jaagupi piirkonna maakaabli lõiku Vaheri kinnistust Tallinn–Pärnu–Ikla maanteeni ja selle ristumist Rannametsa–Ikla tee äärse rohekoridoriga. Punkt 2.2 käsitleb eraldi Vallaveeru kinnistust Saarde valla piirini kavandatud õhuliini lõiku ja selle suhet Häädemeeste valla üldplaneeringu rohevõrgustiku ning väärtusliku maastikuga. Seega ei ole korralduses esitatud üldist järeldust, et kogu Jaagupi maaetulek oleks samaaegselt vastuolus nii ranna-alade osaüldplaneeringu kui üldplaneeringuga.

Vallavalitsuse arvamusele ja MTÜ Jaagupi Sadam arvamusele antud vastuste vorm ja pikkus on erinev, sest esitatud seisukohad olid erineva ülesehitusega. Vallavalitsus esitas piiratud arvu konkreetseid ruumilisi ettepanekuid. MTÜ Jaagupi Sadam 26.07.2026 arvamus sisaldas üle saja küsimuse ja vastuväite, millest osa puudutas elektriühenduse asukohta ja mõjusid, osa meretuuleparki, riiklikku energiapoliitikat, hankimist, riigikaitset, sadama varasemat majandamist ja muid küsimusi. Koostöotabelis anti ka MTÜ küsimustele vastused punktide kaupa; küsimuse teise menetlusse kuulumise selgitamine ei ole küsimusele vastamata jätmine.

Riigi eriplaneeringu puhul kaalutakse kohalike planeeringute, kohalike huvide ja riikliku huvi omavahelist suhet. Planeeringumaterjalides on Jaagupi–Arumetsa lõigu puhul hinnatud rohekoridori, lütemännikute, väärtusliku maastiku, elamute, maaomandi, turismi ja muude väärtuste suhtes avalduvat mõju ning ette nähtud leevendus- ja projekteerimistingimused, mis võimaldavad vältida olulist negatiivset mõju. Planeerimisseaduse § 53 lg 2 näeb lisaks ette, et riigi eriplaneeringu kehtestamisel peatub sellega hõlmatud osas varem kehtestatud planeeringu kehtivus. Seetõttu ei ole kohaliku planeeringuga tuvastatud vastuolu iseenesest riigi eriplaneeringu menetlemist välistav asjaolu, vaid see tuleb lahenduse valikul põhjendatult läbi kaaluda.

3. MTÜ puudumine avalikult arutelult ja varasema arvamuse kehtivus

Nõustume Teie 31.08.2026 kirja punktiga, et MTÜ esindaja puudumist avalikult arutelult ega vaikimist ei käsitleta arvamusest loobumisena. PlanS § 39 lg 4 kohaselt saab avaliku väljapaneku ajal kirjalikult esitatud arvamusest loobuda, teatades sellest planeeringu koostamise korraldajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

MTÜ Jaagupi Sadam ei ole 26.07.2026 arvamusest loobunud. See arvamus, 19.08.2026

täiendav pöördumine ja 31.08.2026 kirjalik seisukoht jäävad menetlusmaterjalide hulka ning neid arvestatakse planeeringu edasisel menetlemisel sõltumata sellest, kas MTÜ esindaja 31.08.2026 arutelul füüsiliselt osales.

4. Rannakalurile võimaliku kahju hüvitamise küsimus

Planeeringu mõjude hindamisel on kalastiku ja kalapüügi mõju käsitletud. Kalastiku eksperthinnangu järgi on Jaagupi suunaline merekaabli trass oluliselt lühem ja ei läbi häiringute suhtes tundlikumat Pärnu lahte ning on seetõttu väiksema riskiga kui Pärnu lahe kaudu kulgev alternatiiv. Mõju vähendamiseks on ette nähtud tööde ajastamine ja muud leevendusmeetmed.

Planeeringumaterjalides on kalanduse hüvitamise osas eristatud tuuleelektrijaama ja eksportkaabli mõju. Keskkonnatasude seaduse § 55⁴ näeb kalandusettevõtjale ette hüvitise tõendatud juhul meres paikneva tuuleelektrijaama mõjualas tuuleelektrijaamast põhjustatud kalasaagi vähenemise eest. Planeeringu mõju hindamise materjalides on samas selgitatud, et kehtivas õiguses ei ole eraldi samasisulist hüvitise nõude õigust eksportkaablist põhjustatud kalasaagi vähenemise eest. REP ise ei kehtesta üldist rannakalurite hüvitisskeemi ega otsusta individuaalsete kahjunõuete suurust. Oluline on teada, et juba praegu on keskkonnatasude seaduses (§ 55⁴) ette nähtud kutselistele kaluritele hüvitis tuule elektrijaama (ehk tuuliku) põhjustatud kalasaagi vähenemise eest tuulepargi mõjualas (20 km). Seaduses ei ole otseselt nimetatud ka eksportkaablitest põhjustatud kalasaagi vähenemist, kuid igal juhul on kaluritel õigus saada hüvitist tuulikute rajamisest tekkinud kalasaagi vähenemise eest. Kahjuks ei ole Vabariigi Valitsus veel kehtestanud määrust, kus pannakse paika hüvitise arvutamise põhimõtted, hüvitise taotlemise ja maksmise, sh kalasaagi vähenemise tõendamise ja tõendatuks lugemise kord. Seetõttu ei ole praegu täpselt teada, kuidas kalasaagi vähenemist tõendada peab. Samas aitab igal juhul võimalikke kahjusid tuvastada ja vajadusel tõendada planeeringu seletuskirjas ette nähtud kalastiku järeelseire kohustus.

Seetõttu ei ole võimalik käesoleva REP-i asukoha eelvaliku etapis nimetada ühte konkreetset juriidilist isikut nime ja registrikoodiga, kellel oleks juba planeeringu alusel kohustus hüvitada rannakalurile Jaagupi maaletulekust tulenev püügikoha kaotus. Planeering ei anna veel ehitusluba ega määra lõplikult konkreetse ehitise loa omajat või kõiki elektriühenduse elluvijaid. Planeeringu seletuskirja kohaselt on REP aluseks projekteerimistingimuste ja hoonestusloa taotlemiseks ja ehitusprojektide koostamiseks ning ehitusloa menetluses täpsustuvad konkreetne projekt ja selle elluviimise tingimused.

Kui konkreetse projekteerimis-, ehitus- või kasutustegevuse tõttu tekib tulevikus isikule otsene ja õiguslikult hüvitatav kahju, tuleb vastutav isik, kahju põhjuslik seos ja hüvitise õiguslik alus kindlaks teha konkreetse tegevuse ning kohaldatava õiguse järgi. Planeeringu seletuskirjas on ette nähtud, et kalastiku liigilise koosseisu ja arvukuse muutuste tuvastamiseks tuleb projekteerimise etapis välja töötada järeelseireprogramm, mis võimaldab tuvastada võimalikke elektriühenduse rajamisest tulenevaid kahjusid ning hõlbustab kahjude ilmnemisel nende tuvastamist ja nõuete esitamist. Käesolevas planeeringumenetluses ei ole vastusega võimalik ega põhjendatud ette otsustada võimalikku tulevast kahjunõuet, sh seda, kelle vastu on see võimalik esitada.

5. 31.08.2026 seisukoha kajastamine protokollis

Teie 31.08.2026 kirjalik seisukohta ei lisata 31.08.2026 avaliku arutelu protokollis lisana, kuna sisuliselt ega vormiliselt ei ole tegemist avaliku arutelu osaga. Kiri säilitatakse nagu muu planeeringumaterjalide kohta käiv kirjavahetus. Protokoll koos lisadega avaldatakse planeeringu veebilehel avalike arutelude materjalide juures.

Planeeringu koostamise korraldaja hindab enne planeeringu kehtestamise ettepaneku tegemist

avalikul väljapanekul ja aruteludel esitatud seisukohti koos KSH tulemuste, ametiasutuste koostööstuste ja muude menetlusmaterjalidega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivari Rannama

maa- ja ruumipoliitika osakonna juhataja

Anne Martin +372 5802 3933

anne.martin@mkm.ee